

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוויניגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמאל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת. צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוויניגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמאל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם, כל הימים

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוויניגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמאל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם, כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוויניגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמאל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם, כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

עשרת הדברות. איתא במדרש (שמו"ר מז:ו) דעשרת הדברות היו כתובים חמשה על לוח זה, וחמשה על לוח זה. נמצא שהיו כתובים חמשה כנגד חמשה וכדלהלן:
אנכי - לא תרצח, לא יהיה לך - לא תנאף, לא תשא - לא תגנוב, זכור את יום השבת - לא תענה, כבוד את אביך - לא תחמוד. ונראה שיש לקשר בדרך רמז כל דיבור
כנגד הדיבור שמכוון אליו.
אנכי - לא תרצח. דבמאמר 'אנכי ה' אלוהיך' בא גם להזהיר את האדם שישתדל לכוון בתפילתו, שתפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה, וזה נרמז במאמר 'אנכי ה'
אלוהיך' עפ"י מה שמצינו (ברכות כח:) דאמר ר' יוחנן בן זכאי לתלמידיו כשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם מתפללים. ולכך 'אנכי' מכוון כנגד 'לא תרצח', שעון
רציחה הוא מה שמוציא את הנשמה מהגוף, וזה ממש כעין תפילה בלא כוונה. ועוד, דמה שגרם לבני ישראל שיעשו את העגל ועיברו על 'אנכי ה' אלוהיך', היה זה
רק מפני שהרגו לפני כן את חור ועברו על 'לא תרצח'.
לא יהיה לך - לא תנאף. יש לפרש עפ"י הדיוק מחז"ל שמי שעובר על זנות מוליד בנים זרים שמכעיסים לבוראם. ועוד שמצינו שהעבודה זרה נקרא 'זנות', דכתיב
'זונה אחרי אלהי נכר הארץ', וממילא חזינו שב' עבירות חזינו שב' עבירות הללו אחד הם.
לא תשא - לא תגנוב. יש לפרש שפ"י מה שכתב רש"י (ויקרא יט:יא) דמי שגונב סופו לישבע לשקר. ועוד שאמרו (גדרים ז:) שבכל מקום שהזכרת ה' מצויה, עניות
מצויה, ומי שמזכיר שם ה' לשוא, גורם עניות לעולם. ונמצא עובר בלא תגנוב שגונב טובה מן העולם, וזהו אורך הגלות.
זכור את יום השבת - לא תענה ברעך עד שקר. השבת היא אות בין הקב"ה לישראל, והשבת היא זכר לבריאת העולם שנברא במאמר, ומי שמדבר שקר, פוגם מאמר

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זואלוב
כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה, נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

מי שזוכה לאמונה כראוי, אזי כל מעשיו ודיבוריו ומחשבותיו הכל לרצונו יתברך, מחמת שמשגיח ומכיר באמת דלית ליה מגרמיה כלום, ומושך עליו כח החכמה שמציאתה מאין, וכולם בחכמה, והוא בעצמו עם כל אשר לו הוא הכל מהבורא ב"ה וב"ש, אזי הוא מלא בושא וכלימה, ליקח מעשה בורא ב"ה וב"ש למלאות תאוותיו, וכל שכן לעשות עם כוחותיו שהם מהבורא ב"ה ועם כל המזדמן לפניו, שהכל הוא מעשה הבורא, לעשות ח"ו בהם נגד רצונו, ולכך אינו חפץ רק למלאות רצונו יתברך, שהוא ורצונו אחד יחיד ומיוחד.

וזהו 'שמע ישראל וגו' ה' אחד, ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך', כשזוכה לבוא לאמונה ה' אחד, ואין בכל העולם ובכל הברואים רק אחדותו ויחודו, אם יקח לבבו ונפשו ומאודו לעצמו למלאות תאוותיו נגד רצונו ח"ו, נראה ח"ו ככופר ביחודו ואחדותו, שיש ח"ו עוד איזה דבר חוץ מיחודו ואחדותו. וזאת הבחינה יכול להמשיך כל אחד מישראל על עצמו בכל בוקר, כי בראשית בחכמה, ובראשית בשביל ישראל, ובכל יום מתחדש מעשה בראשית בשביל ישראל, ומשם נתחדש הוא עצמו ג"כ בכל יום, כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם. וזה מאמרו (שבת קמט). 'אל תפנו אל מדעתיכם', שח"ו לא יפנה, שהוא מלשון מקום פנוי מדבר, שאל יוצא ח"ו את עצמו מהכלל, מבראשית שבשבילו נברא העולם, ונתחדש עבורו בכל יום, בראשית בחכמה וכו', וזהו העצה שנתנו רבותינו ז"ל, שבזה שלא יפנו דעתם מאמונה, רק שיחזקו ויחזיקו בחזק לבם באמונה, כי אמונה הוא לשון חיזוק, כדכתיב 'תד במקום נאמן', שפירושו במקום חזק וכו', כי חלילה לו לאדם לנסות את עצמו על אמונה ח"ו, רק להאמין באמונה שלימה שבדודי הוא מאמין באמת, ולא להיות מקטני אמונה, שאמרו עליהם מאמין ואינו מאמין, היינו שאינו מאמין שהוא מאמין.

אדם 'כי יהיה בעור בשרו'. ואפשר יתכן לפרש על פי מה שאמרתי בפירוש הכתוב 'אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם, לא תעשו אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם'. ויש לדקדק בשינוי לשון שאמר 'לא תעשו אתי אלהי כסף', וגבי זהב אמר 'לכם'. אך נודע כי למטה הזהב חשוב מן הכסף, ואולם בשורש, מדריגת הזהב הוא פחות מן הכסף, כי הכסף שרשו בחסד, וזהב בגבורה, כדכתיב 'מצפון זהב יאתה', אך לפי שהמדריגה העליונה רחוק מאתנו ביותר ממדריגה שהוא למטה ממנה, לכן אצלינו הזהב חשוב יותר, שקרוב לנו יותר בעולם השפל, והכסף לעולם בעולמות העליונים חשוב יותר לפי שורש מדריגתו.

ובזה מובן שפיר 'לא תעשו אתי אלהי כסף', שלא יעלה על דעתכם שהכסף הוא נבחר בעולמות העליונים, ולכן תחשוב לעשות 'אתי' דייקא, שהוא בעולמות עליונים, תחשוב לעשות 'אלהי כסף'. 'ואלהי זהב לא תעשו לכם' דייקא, לפי מדריגתם שהזהב חשוב יותר, לא יעלה על דעתכם שתעשו חלילה אלהי זהב מצד החשיבות שיש לו אצלכם, כי תועבת ה' גם שניהם.

ואפשר בזה יובן מאמר הכתוב 'וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק', שנמנו האבות למפרע, ויובן שפיר בדרך משל, כשאדם רואה אחד טובע בנהר, ובא להצילו להשליך לו חבל מרחוק למען יתפוס בו ויחזיקונו כפו למען ימשיכונו משם ע"י החבל, ולפי רוחק שהוא מראש החבל, ברחוק אשר תמצא ידו לאחוז בקצה החבל, ומתוך אחיזתו בקצה החבל משם יומשך לאט לאט עד יוציאנו מנכבי ים ומתהומות אשר יכסימו. והנה נודע שמדריגת האבות גדולה, 'חסד' לאברהם, 'גבורה' ליצחק שהם זרועות עולם, ויעקב מדתו 'תפארת' גופא, והוא מדריגה קרובה יותר לנו. לכן בישר אחר שיהיו בתכלית שפל המדריגה לגודל חטאם, הלואי שישפיק שיתחילו לנגוע בקצה המדריגה הקרובה יותר שהוא מדת יעקב, ואחר שיעמוד להם זכות יעקב שקרוב להם יותר ממדריגתו, יומשך 'אף את בריתי יצחק', לא כן במקומות אחרים שיוכלו לאחוז גם במדת חסד לאברהם. הכלל, כי דרך השתלשלות מדריגה

פיו ואינו יכול להעיד על השבת. ועוד שהאמת מקיים את העולם והשקר מכלה את העולם, ולכך מי שהוא דובר שקרים אינו יכול להעיד על השבת שהיא זכר לקיום העולם.

ולפ"ז יובן מה שמצינו שעם הארץ אימת שבת עליו, ובשבת אינו חשוד לשקר, ולא מצינו דבר זה בשאר עבירות, ועל כרחק צריך לומר שעבירה זו חמורה מאד בעיניהם לעבור עליה בשבת, לפי שכנגד 'זכור את יום השבת' יש את הציווי של 'לא תענה בדרך עד שקר'.

כבד את אביך - לא תחמוד. יתפרש על פי מה שמצינו (ע"ז ה:). אמר ר"ל באו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא לא חטאו, אנו כמי שלא באנו לעולם. ופירש"י, שכל זמן שהם קיימים אין אנו חשובים כלל. וי"ל שלכך הזהיר נגד כבד את אביך ציווי לא תחמוד, לרמוז שלא יחמוד את מיתת אביו בשביל

כבודו.

ולפ"ז יש לומר עוד, דזהו הטעם הנכון למה הוצרך הכתוב לכתוב דוקא במצות כיבוד אב ואם שכר של אריכות ימים, אע"פ שמצוה זו חמורה מאד והשווה הקב"ה כבוד האב לכבוד המקום, כי רצה לומר לאדם שאל ידאג משום כבודו שנחסר ע"י אביו, וידע האדם שאם יכבד את אביו יאריכו ימיו ויתארך ג"כ כבודו, ומה שיפסיד ע"י ימיו של אביו שיצטרך לעסוק בכבודו ולכבדו, אדרבה ירוויח יותר ע"י שיכבד את אביו כי בכך יתארכו ימיו. (זרע שמשון יתרו אותיות כב - כו).

לזכות יב.ש. להצלחה בכ"ע

וילך איש מבית לחם יהודה. במדרש: 'וילך איש' גרדום? יחידי? להלן הוא אומר 'סוסייהן פרדיהן וגמליהן', אלא לפי שיצאו מארץ ישראל לחו"ל לא יחס הקב"ה ממונן, ע"כ. ואפשר שרצה בזה לבאר על פי מה שאמרו שאין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה, וכן בנגעים, בתחלה באין על ביתו, לא חזר בתשובה, באים על לבושו, והיינו נגעי בגדים, לא חזר בתשובה, באים על גופו. וכבר נודע דקדוקים שהרי בתורה כתיב בהיפך, תחילה נגעי גופו, דכתיב מקודם נגעי

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים. במדרש (ילק"ש יתרו רע"ו) ר"א אומר 'ושמרתם את בריתי' זה שבת. יש לפרש מה שאמר 'והייתם לי סגולה', כמו שאמרו כל השומר שבת כהלכתו נותנים לו נחלה בלי מצרים, שנאמר 'והאכלתיו נחלת יעקב אביך', והיינו דקאמר 'כי לי כל הארץ'. ולפי שאמרו (ביצה טז.) ששבת ניתן לישראל בשבט לשם: שבת הודיע, מתן שכרו לא הודיע לאומות העולם, לכן אמר 'והייתם לי סגולה מכל העמים', שהוא לשון אוצר וסגולות.

ובמובן יותר לפי מה שפרשנו הפסוק 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם תסתירים בסתר פניך', ענינו, כי האור הגנוז והתענוג הנפלא הנתגלה לצדיקים, כמו שאמרו חז"ל 'עולמך תראה בחיך', שמטעימים השי"ת מעין עוה"ב, ויש לו מעלה יתירה על כל תענוגות בני אדם בטובתם בעוה"ז, כי להיותם דבר הגולה לכל, לא ינצלו מקנאת בני אדם, והיא מניעת הברכה, כמו שאמרו 'אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין', והיינו כי מחמת הקנאה יבואו לדברי ריבות. אבל אור הצדיקים הגנוז מעין הרוואה, הברכה מצויה בו, והיינו ברכת יעקב כדכתיב 'ברכת אביך גברו וגו' עד תאוות גבעות עולם'.

והיינו דאמר 'מה רב טובך אשר צפנת' וגו', פירוש שטובה רבה באור הגנוז וצפון, שהוא פעולה טובה 'נגד בני אדם' שלא יקנאו בו, ואף שהם חוסים ומבטחים בך, ואפ"ה טובה גדולה כי 'תסתירים בסתר פניך', דהיינו שאינו נראה לכל וניצולים מרוכסי אש. והיינו 'והייתם לי סגולה מכל העמים', שהוא אור המסוגל לישראל לבד, ואמר 'אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל'. ויש להבין יותר, כי האיש אשר טחו עיניו מראות להבין טעם רוחני מזוי עוה"ב, אינו נחשב בעיניו לכולם. וזהו שאמרו שטעם שבת שהוא א' מששים לעוה"ב. ענינו, כי האדם המבין טעם שבת, כיון דקי"ל דטעם בטל בששים, לכן נקטו בלשונם אחד מששים שהוא שיעור דבר הנרגש בטעם. ואמרו (שבת קט.) כל שאינו שומר שבת אינו טועם טעם שבת, ולפי השגת כל אחד בשכלו זכות האור, כן יטעימהו השי"ת טעם שבת. וזה שתקנו בתפלה 'ולא נתת ה' אלהינו וגו' וגם במנוחתו לא ישכנו ערלים', פירוש שמלבד שלא נתת להם, גם לא ימצאו בו מנוחה ותענוג.

העליונה רחוקה יותר מאתנו.

ולפ"ז אפשר לומר, דאע"ג שאצלינו התורה מסורה ככתבה, אפשר לפי התורה העליונה שכתובה במרום, סוף התורה אצלינו, היא ראשית, כדרך מי שמושיט דבר לחבירו, שאוחז בקצה התחתון שקרוב אליו. ובזה יובן כי התורה שורשה בחכמה, ל"ב נתיבות חכמה, ומתחלת בב"ת, וסיום התורה בלמ"ד, נגד ל"ב נתיבות חכמה, א"כ היה להתורה להתחיל בלמ"ד. אך לפי השתלשלות אפשר שסיום התורה למעלה, היא אצלינו ראשיתה, וא"כ למעלה ל"ב נתיבות חכמה נגד התורה מתחלת בלמ"ד שהוא לימוד, וסיום למעלה הב' של 'בראשית', כן נראה לי, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי.

וא"כ ממילא מובן שאצלינו הם נגעי בחים בסוף, א"כ למעלה הוא תחילה, לרמז שבעל רחמים אינו פוגע בנפשות תחילה, ודין העליון לפי סדר התורה הכתובה במרום, לכן אמר 'אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה', אמר 'בעל הרחמים', כי הרחמים הם כסדרן לפי הכתוב למעלה. אבל אצלינו 'בראשית ברא אלהים' מצד הדין, נכתבו נגעי אדם קודם.

והנה בארץ ההנהגה מצד הרחמים, ובחול"ש שולט הדין יותר, וא"כ בדין הוא לפגוע בנפשות תחלה עבור מה שיצאו מארץ ישראל לחול"ש, לכן אמר ע"י שיצאו מארץ ישראל לחול"ש, לא יחס ממונם, שאין הממון חשוב כלום, ופגע בנפשות תחלה, לכן לא יחס ממונם, שלא עומד להם בעת צרה. ואף דהמדרש (רבה ב:) אמר שתחלה מתו סומיהן פרדיהן וגמליהן, אין זה ראייה, דכמה מדרשים חלוקים, לא ראי זה כראי זה. (דרוש שלישי למגילת רות).

השם 'בן נח', והטבילה מיחל עליו קדושת 'ישראל', וגר שטבל ולא מל כבר נכנס לכלל ישראל, רק לא יצא עדיין מכלל בן נח.

והנה בנוגע גר שמל ולא טבל, פסק האבנ"ז (יו"ד סימן שנ"א אות ד'), דמותר לשמור שבת אע"ג דעדיין אינו גר. וז"ל: וסבור הייתי לחדש ולומר דאף דאינו גר עד שימול ויטבול, מ"מ במצות שבת שבמרה צטוו, וזה היה קודם טבילה שהיה בשעת מתן תורה כדי לקבל הזאה, ועל שבת צטוו במרה מקרא דכתיב 'שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו'. ובזוה"ק (פרשת בא דף מ.) וז"ל: אימתי אתפרעו (-מתי עשו בני ישראל פריעה). בשעתא דכתיב 'שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו', ע"כ. הנה כי תיכף שנגמר מילה שלהם נצטוו על השבת, על כן לדורות נמי תיכף לאחר מילה מצווה על השבת, עכ"ל. ויש להוסיף, דע"י המילה כבר יצא מכלל בן נח, אבל לכלל ישראל עדיין לא בא בלי הטבילה, ואיסור שמירת שבת לנכרי מיתלא תליא בשם 'בן נח', ולא אם יש לו קדושת ישראל, לכן גם קודם שטבל עצמו - כיון דכבר יצא מכלל בן נח, מותר לו לשמור שבת.

לזכות משה בן הינדא להצלחה בכל"ע

חג השבועות. הנה בתורה שבכתב נקרא חג הזה בשם 'חג השבועות', ובלשון חז"ל נקרא 'עצרת', וגם בתרגום אונקלוס מתרגם על 'שבועותיכם', 'בעצרתיו', שגם בזמן אונקלוס היה נקרא חג זה בלשון חכמים 'עצרת'.

והנה יסוד הדברים כתב ג"כ הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס יבמות מו.), וז"ל: מילה וטבילה בגר לכל אחד פעולה אחת, כי הגיריות יש בו ב' דברים, הסרת עניין הכותיות, וקבלת עניין הישראליות, ע' סנהדרין (דף נח): 'צא מכלל עכו"ם' ולכלל ישראל לא בא, הרי דיש מיצוה לב' הדברים האלו. ופשוט מסביר ג"כ דלא כל מי שאינו עכו"ם הוא ישראל ממילא ובהכרח, ואדם הנבדל ע"פ ספר יצירה אינו לא עכו"ם ולא ישראל, וא"כ הרי צריך בגיריות ב' פעולות, הסרת הכותיות, והעשותו ישראל, וזהו שפועלים המילה והטבילה, כי הסרת הערלה מסרת תיעוב הכותיות, והטבילה נותנת קדושה כנוגע, ומקדשתו להיותו ישראל, ולכן המילה קודמת לטבילה. והארכתי בזה בחידושי בראיות, וכעת מצאתי ממש כדברי בשו"ת רדב"ז (הנ"ל) שכתב דמילה וטבילה דגר, המילה מוציאתו ממומא עכו"ם, והטבילה מכניסו לכלל ישראל, וכל זמן שמל ולא טבל יצא מכלל עכו"ם ומצוה להחיותו ואין מגעו ביין טמא, ולכלל ישראל לא בא עד שיטבול, ע"ש, ואמרת שישו בני מיעי שישו.

ג' בחלקת יואב (תנינא סימן ח') שכתב, דגר שטבל ולא מל כבר חייב במצות כישראל, ואסור לו לעבור על עבירות, וב"ד כופין אותו להתגיר לגמרי ולמול עצמו, ע"ש. והיינו משום דכבר נעשה ישראל, אבל כיון דעדיין יש עליו שם 'בן נח', לכן נוהג בו הדינים דמיתלא תליא בשם 'בן נח', כגון דאוסר יין במגעו, ועוברים עליו על 'לא תתחתן'.

ד וכן פסק בשו"ת בנין ציון (סימן צ"א) וז"ל: דמילת הגר נקרא 'ברית', שמברכים עליה 'כורת הברית', וגם שבת נקרא 'ברית', וא"כ איך נאמר דאחר שנכנס לברית האחת, יהיה מוכרח להפר ברית האחרת שכתב הקב"ה עם ישראל מקיימי מצותיו. ולכן נלענ"ז דאף שעדיין לא נכנס לכלל ישראל גמור עד שטבל, מ"מ משעה שנכנס לברית מילה כבר נבדל מכלל בן נח, דכבר קודם טבילה ע"י מילה לבד נכנס לברית ועי"ז נבדל משאר האומות, ולכן מותר לקיים שבת.

לזכות ע"ב.מ. להצלחה בכ"ע

גר שטבל ולא מל, וגר שמל ולא טבל. כתב האבני נח (יו"ד סימן שמ"ד אות ח'), דגר שטבל ולא מל, חשיב קצת גר, וז"ל: בטיבילה נעשה קצת כישראל, עכ"ל. ונראה דכוונתו, דהנה מציאותו של 'בן נח' אינו רק מה שהוא אינו ישראל, דזה אינו רק העדר של שם 'ישראל', רק בן נח יש לו פסול ושם של 'בן נח', ומעשה מילה בגר מפקיע

א' ע' בשו"ת צפנת פענח [נ"י] סימן מ"ו, וסימן פ"ז, ובמהדו"ת דף ל"ה עמוד ג'.

ב' יסוד הנ"ל חזין מדברי הרדב"ז (ח"ג סימן תע"ט) שכתב, וז"ל: שאלת בגר שמל וחלה ולא טבל ונגע ביין אם אסור, וכן אם מומינן עליו או מצטרף לעשרה, ואם קידש אשה אי חיישין לקידושו, אם הוא עדיין בלתי ישראל או ישראל לכל דבריו. תשובה: מעשה בא לפני ר"י והתיר את היין אפי' בשתיה ואילו לשיטתיה דגר תושב מגעו מותר בשתיה וכ"ש גר שמל וקיבל עליו מצות וכו'. והר"ן דחה דבריו וכתב דליכא לדמויי מל ולא טבל לגר תושב, משום דגר תושב מקבל מהשתא המצות, וגר אינו מקבל המצות אלא לאחר טבילה.

ואני אומר דמה שכתב הר"ן שאינו מקבל אלא לאחר טבילה, ליתא, דנהי דלא מיעשע עלייהו אלא עד לאחר טבילה, אבל מהשתא קבליניהו עליה. ותו דגר תושב לא מל זה כבר מל ויצא **מטומאת העכו"ם**. לכן אני אומר דאפילו למאן דאית ליה גר תושב אסור היין במגעו, מודה הוא בגר שמל ולא טבל [דאינו אסור היין במגעו, דרק בן נח אסור היין, וגר שמל ולא טבל אע"ג דעדיין לא נכנס לכלל ישראל, אבל כבר יצא מכלל בן נח].

ולענין להצטרף לכל דבר שבקדושה ולענין אי חיישין לקידושו הדבר ברור **שאינו כישראל** לשום דבר, דמל ולא טבל כאילו לא מל. אלא **שיצא מכלל עכו"ם** שמצוה להחיותו ואין מגעו ביין אסור, ולכלל ישראל לא בא עד שיטבול, עכ"ל. היוצא מדבריו, דיון נטל תליא בשם 'בן נח', ולצרוף לדבר שבקדושה וחלות קידושין תליא בשם 'ישראל'.

וכ"כ הצפנת פענח (מהדו"ת דף ל"ה עמוד ג') דחלת הקידושין תליא בשם 'ישראל', ולכן כותים דגרי אריות הן, אע"ג דלא יצאו מכלל בן נח וחייבים עליהם משום 'ולא תתחתן בהם' (דברים ג:). אבל כיון דכבר נכנסו לכלל ישראל - חלים בהם דיני קידושין, עכ"ד. וראה בשו"ת אמרי יוסף (ח"ב סימן ק"ל) שדן מותר לחלל שבת כדי להציל גר שמל ולא טבל, ע"ש. ונראה דצדיק הספק הוא אם רק לישראל מותר לחלל השבת כדי להצילו, או גם למי שכבר יצא מכלל בן נח.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).

נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק שאמאט שליט"א

רבינו בחיי לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע
הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר: סגולה גדולה
לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי, יהיב
מזוני.

זכור את יום השבת לקדשו. אחר שצוה להאמין אמונת הלב בה' המיוחד, ושלל נחליפנו באחר וצוה לכבד זכר שמו, צוה ג"כ שנעשה בזה את זכר בימים לקדש היום השביעי והוא השבת, להודיע שהוא יתעלה חדש את העולם וברא הכל יש מאין.
 וע"ד הפשט "זכור את יום השבת", שזכור תמיד בכל יום השבת שלא נשכחו ושלל יתחלף לנו בשאר ימים, כי כשנזכור אותו תמיד, נזכור מעשה בראשית בכל עת, וזה פנה גדולה באמונה, כי מתוך החידוש, יתבאר ענין ההשגחה והנבואה ואמתת העונש והשכר. ואמר "לקדשו" שזכור קדושתו שיהיה בעינינו קדוש, ושפנה מחשבותינו בו מעסקי הגוף, ושנתעסק בו בדרכי השי"ת שהוא עסקי הנפש, כי נתחייבו ללכת בו אל הנביאים ואל החכמים שבכל דור ודור לבקש תורה מפייהם לשמוע דברי השי"ת, וכענין שאמרו (ר"ה טז): עה"פ 'מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת, מכלל דבחדש ושבת בעי למיזל. וכן אמר דוד: 'כל היום היא שיחתי', דהיה לו לומר 'בכל יום', אלא שרומז על 'היום' המיוחד הוא השבת, שהיה מתענג בו בעסק התורה כל היום. ומפני קדושת יום השבת קראו הנביא 'עונג', שנאמר 'וקראת לשבת עונג', כלומר עונג הנפש, כי המשכילים ויראי ה' מתענגים בו בעסקי הנפש, ונפשם השכלית תתעדן עדון שכלי, וחשקה בהשגת השי"ת חשק הצמא למים, כענין שכתוב 'צמאה נפשי לאלהים לאל חי'.

על פי מה שאמרנו בפסח שנקרא בתורה 'חג המצות', ובלשון חכמים 'חג הפסח', שחכמים קראוהו על שם קילוסו של השי"ת אשר פסח על בתי בני ישראל ועמד על פתחי ישראל. והשי"ת קראו בתורה שבכתב על שם שבח ישראל 'חג המצות' שהוא ביטול שאור שבעיסה מצד ישראל. וכן כאן בלשון חכמים בתורה שבעל פה נקרא חג השבועות בשם 'עצרת', על שם קליטת קדושת חג הפסח זמן חירותנו שנקלט במתן תורה ע"י השי"ת ע"י המורה שהראה להם מקודם בקריעת ים סוף, כמו שנאמר חרות על הלוחות. והשי"ת בתורה שבכתב קורא להחג בשם 'שבועות', על שם 'שבעה שבועות', שהוא שבחן של ישראל, דאיתא בזה"ק (ח"ג צד): מה כתיב וספרה לה שבעת ימים אוף הכי וכו' אמר קוב"ה מכאן ולהלאה חושבנא לדכיותא וספרתם לכם וכו'. והספירה הוא התשוקה להטהר, וכן ישראל אחר יציאת

מצרים ספרו שבע פעמים שבע בתשוקתם לקבל התורה, ועי"ז זכו להתברר בכל המדות מזוקק שבעתים שבע פעמים שבע, ועי"ז זכו למתן תורה, וקראו השי"ת להחג בשם 'שבועות', היינו שזכו ישראל ע"י השבע שבועות שספרו.

דאונקלוס אמרו מפי ר' אליעזר ור' יהושע (כמו שאמרו במגילה ג.). והענין על פי מה שאמרו במדרש (ש"ה"ש רבה זד): ראייה היתה להיות עצרת של חג רחוקה חמישים יום כנגד העצרת של פסח וכו'. ומשמע דעצרת של אחר הפסח ענין אחד עם שמיני עצרת דחג. וענין שמיני עצרת איתא בשם האר"י הק' שהוא לשון קליטה, הוא קליטת קדושת האור מחג הסוכות. וסוכות זמן שמחתנו במצות ארבעה מינים כמו שנאמר 'ושמחתם לפני ה' אלהיכם, ומאן דנסיב באיין בידיה אנו ידעין דהוא נצוחאי (ויק"ר לב), ובמצות סוכה 'ושמחת בחגך', ובשמיני עצרת הוא השמחה רק ממה שנקלט בו הקדושה מחג הסוכות כיון שבו אין שום מצוה.
 וכן פסח 'זמן חירותנו', ועיקר החירות הוא מהיצה"ר, דבמכה עשירית יצאו בני ישראל מכל עשר כתרין מסאבין דקליפה ונכנסו לקדושה, וכמו שנאמר 'נגוף ורפוא',

נגוף למצרים ורפוא לישראל, ובמכה עשירית נכנסו לקדושה שקשורים בשורש כתר עליון בראשית המחשבה. ומכל מקום חלף ועבר אח"כ, שהרי בים שוב היה עליהם הקיטרוג מה נשתנו אלו מאלו הללו עובדי עבודה זרה והללו וכו', רק על הים בקריעת ים סוף אז נקלט הקדושה שהיה אז ג"כ התגלות עתיקא דקריעת ים סוף בעתיקא תליא, ומשום הכי כתיב 'וביום השביעי עצרת לה' אלהיך', שאז נקלט הקדושה. וזהו רק מצד השי"ת, דבאמת הא דאיתא 'ראתה שפה על הים מה שלא ראה יחזקאל', היה רק ראייה בעלמא, ואח"כ נסתלק, וכענין מה שכתב הרוקח 'אין חוזק כחסידות בתחילתו'.

ואומרים בשם הרבי ר' בונם זצ"ל, שעל זה נאמר 'כי לא מחכמה שאלת על זה'. שהוא לא מחכמתו, רק בשאלה לפי שעה מהשי"ת, ואח"כ מסתלק ומראין לו רק כדי שהאדם עצמו יקנה אח"כ ביגיעו והשתדלותו, וזה היה ג"כ הראייה בקריעת ים סוף. ואח"כ כתיב 'וילכו שלושת ימים ולא מצאו מים', ואין 'מים' אלא תורה, ובזה"ק (ח"ב ס. דקוב"ה 'תורה' איקרי. והיינו דנעלם מהם האור שהיה להם על הים ואף במרה, ולא יכלו לשותות מים ממרה. ועיקר קליטת הקדושה מחג הפסח היה בשבועות זמן מתן תורתנו, ואין לך על חורין אלא מי שעוסק בתורה חירות על הלוחות, רק בתורה נכתב על שביעי דפסח 'עצרת לה' אלהיך', שמצד השי"ת ראה אז שכבר נקלט הקדושה. וכמו שאמרנו

ששיעור הראיה שמראין להאדם מקודם הוא רק כשיעור שיוכל לקבל אח"כ ע"י השתדלותו. ובשמיני עצרת כתיב 'עצרת תהיה לכם'. ובגמרא (פסחים סח): נדרש לענין מחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע, ויתכן שבשמיני עצרת הוא הקליטה אז גם מצד ישראל שאין אחריו עצרת עוד. וזה הענין בקריאת שם חג זה,

לזכות מ.ב.ג. לרפ"ש ברמ"ח אבריו וש"ה גידיו והצלחה בכ"ע

והייתם לי סגולה. איתא במדרש (ילקוט י"ט רמז רע"ו): יכול כשם שהאשה מסגלת אחר בעלה והבן אחר אביו והעבד אחר אדוניו והשפחה אחר גברתה, יכול אף אתם מסגלין לי מאחורי, תלמוד לומר 'כי לי כל הארץ', ע"כ. וצ"ב הכוונה.

ונראה, דהנה שני אופנים יש איך להכיר מציאות ה' בעולם, אף שהפועל בעצמו הוא השי"ת אי אפשר להכיר מצד עצמותו: א) ע"י פעולותיו הגדולים והנוראים 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', מזה רואים כי הוא מנהיג את כל אלה, ובבחינה זו יוכל כל אחד מבאי עולם לבוא לידי הכרה מי ברא אלה. ב) הוא הקבלה האמתית שיש ביד כל איש ישראל איש מפי איש כל בן מאביו כי יש אלהים בשמים ובארץ המשיגים בעליונים ובתחתונים ואין עוד מלבדו, ובחינת הכרה זו מיוחדת לישראל אשר קיבלו כן דור אחר דור עד דור מתן תורה שראו הכל בעיניהם כי אין עוד מלבדו. וזה כוונת הכתוב במה שקרא שם ישראל בשם 'ממלכת כהנים',

לרמז דמיון ישראל לכהונה, כשם שהכהונה הוא בירושה מכל אב לבנו, שנאמר 'והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם', כן אצל ישראל אמונת ה' הוא בקבלה שהאב מוריש לבניו עד עולם. ובהו"ש לפרש כוונת המדרש יכול כשם שהאשה מסגלת והיינו כרוכה אחר בעלה, והיא

סגולה פאר
ערליכע קינדער
 סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.
וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער יעוה פריוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויזונג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכן דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק זיכר הלב (-אנצייגן זיין הארץ צו אידשקייט), **והייתם לי סגולה** לשמים (לשמיים) די גאנצע מענטש, וואסאט מלאים (-וועטען ווען וואונדער), מקינען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טעקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

”מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

”מיין זוהן בעהט מיין 'וועק מיין אויגן 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

”מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

”אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

”כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הופיע
ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר
זעקללה"ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעור גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיים"

(א"ר צבי ע"ה ע"פ רמ"ב)

מלוטט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
מודי שבוע בשבוע

אינה נמשכת אחרי בעלה רק אחרי שהיא מכירה את בעלה היטב שהוא טוב ונאמן לה, וכן הבן אחר אביו, והעבד אחר אדונו, והשפחה אחר גבירתה, ג"כ אינם מסגלים ונמשכים ואוהבים את אביהם ואדוניהם רק אחרי שרואים הטובה והאהבה להם, יכול אף אתם מסגלין לי מאחורי, היינו שתבואו להתבוננות ולהכרה כי ה' הוא האלהים 'מאחורי', ע"י ראית פעולת ה' מעשיו. תלמוד לומר 'כי לי כל הארץ', כי בחינה זו שייך אצל כל הארץ להכיר את ה' ע"י פעולותיו. אמנם זאת תהיה לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, שישאל הם בבחינת 'כהנים' שיש להם הקבלה האמיתית דור אחר דור שהאבות מורשיים לבניהם אחריהם שה' אחד ושמו אחד, והוא יותר במעלה.

ליכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

אנכי עומד בין ה' וביניכם בעת ההיא להגיד

לכם את דבר ה' כי יראתם מפני האש. יש לפרש ע"פ הירושלמי (ברכות פ"ט ה"א): אם בא על אדם צרה, לא יצווה לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא לי יצווה ואני עונה לו מיד, ע"כ. כי לא רוצה הקב"ה שום אמצעי בינו לבין ישראל, על כן רמז כי רק 'בעת ההיא' עמדתי 'בין ה' וביניכם' מפני הסיבה שאתם גרמתם 'כי יראתם מפני האש', ואמרתם 'דבר אתה עמנו, זולת זה אין שום אמצעי ח"ו. על כן מוסר גדול אשר כאלו הם רחוקים מה' להעמיד אמצעי אפילו צדיקי הדור, ח"ו להעלות כן במחשבה, כי אם 'מי כה' אלהינו בכל קראינו אליו'. על כן גילה ורמז רק 'בעת ההיא' עמד בין ה', והבן.

עוד ג"ל דנקט 'בעת ההיא', לאפוקי לעתיד לבא דאז לא יה' שום אמצעי בין ה' לישראל עמו, וכמו שאמרו (זה"ק בראשית כח): שזה 'דבר אתה עמנו', אמרו הערב רב אשר לא יכלו לסבול הקולות, משא"כ בני ישראל. לכן לעתיד לבא שיתעברו הערב רב, אז 'ונבאו בניכם ובנותיכם', וכאשר מבואר אצלנו (תורת יחיאל במדבר עמוד קס"ב) בזה דרשת חז"ל (ילקוט תהלים רמז תרכ"א) כי משיח בן

דוד יתקן ויעלה עדת קרח מן הארץ, דאז יעלה דרכו זאת וטענתו אשר 'כל העדה כולם קדושים', ותשוב המלוכה למי שהמלוכה שלו, 'והיה ה' למלך וגו' ביום ההוא יהיה ה' אחד' ושמו זו תורתו אחד בב".א.

נכד את אבין ואת אמן כאשר צוה ה' אלהיך. פי' לא מחמת שהיא מצוה שכליות, כי אם כמו חוק כמצות ה', ונפ"מ שלא לשמוע לעבור על דברי תורה, כדאיתא בשו"ע (יו"ד ר"מ סט"ו).

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים הטובות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע, gilyonny@gmail.com

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הגיד שלום אייון זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכהן:
"צנצנתי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמדו בספריו,
וכן למי שימצי את חידושי
התורה"

(רבינו אפרים א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים הטובות
המפצה ראשית: בריבוע
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

עוד הוכיח דגוף הקטרת נפסלה, מהא דאיתא במנחות (דף נח.) דאע"ג דהזהירה תורה על שאור (-חמץ) שלא להקטירו על המזבח, מ"מ התירה שאור בקרבן של שתי הלחם להביאו עם כבשי עצרת, כדכתיב (ויקרא כג:ז): "חמץ תאפינה". ומבואר דלולי שהתירה תורה שאור של שתי הלחם היה אסור להביאם מדין "כל שאור", והתם הרי אינם קרבים ע"ג המזבח, אלא הכבשים הבאים עמם הם שקרבים, וחזינן דשתי הלחם היו פוסלים את הקרבן עצמו ולכן היה אסור להביא את הכבשים על המזבח לולי הקרא. וה"ה דבש פוסל הקרבן והקטרת, ואין זה לאו בעלמא, עכ"ד. וכ"כ הגרי"ז (מנחות נז:).

וזה כוונת מהר"י קורקוס (פ"ב מהלכות כלי המקדש ה"ח, ובפ"א מהלכות איסורי מזבח ה"ב) שכתב דהמקטיר קטרת עם דבש, חוץ ממה שלוקה מדין "כל דבש", לוקה נמי משום קטרת זרה. והיינו שסובר דגוף הקטרת פסולה.

אבל במנח"ח (מצוה קי"ז אות ד') כתב, דאם עבר והקטיר קטרת שמעורב בה דבש, ההקטרה כשרה, אלא דעבר על איסור הקטרת דבש, אך הקטרת איה פסולה מחמת שעירב בה דבש.

וכתב הגר"י ענגיל, דנראה דכן סובר בשו"ת הלכות קטנות (סימן רי"ח), שכתב דסוכר כשר למליחת קרבנות, ולכן אם אין לו מלח יכול למלוח בסוכר, ואע"ג דאסור להקריב דבש למזבח, אמרינן דעשה דמליחת הקרבן דוחה את הלאו דהקטרת דבש, ע"ש. ועל כרחק דסובר דתערובת דבש לא פוסלת את הקרבן, אלא רק יש איסור לאו על הקטרת הדבש, דאם היה פוסל את הקרבן, לא שייך לומר עשה דוחה ל"ת, דרך לדחות איסור אמרינן עשה דוחה ל"ת, אך לא מהני להכשיר פסולים, כמבואר בתוס' (מנחות מט. ד"ה ת"ל).

ליכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

לא תרצח. בפרשת ואתחנן בעשרת הדברות כתיב 'ולא תנאף', 'ולא תגנוב', 'ולא תחמוד', עם אות ו', ורק ב'לא תרצח' לא כתיב 'ולא' עם ו'. והקשה ר' יוסי (זה"ק ח"ג רסא.) אמאי לא כתיב 'ולא תרצח'. ויש לומר על פי דברי זה"ק (ח"ג ב.) דאות ו' הוא אות חיים, ועל כן אמר בקין 'וישם ה' לקין אות', ואמרו רז"ל (תקוני זהר קיח:) דהיינו אות ו'. על כן רוצח שחטא בחיים, נחסר אצלו אות החיים.

אנכי עומד בין ה' וביניכם. יש לדקדק למה לא הספיק לומר 'אני'. ויש לומר 'אנכי' גימטריה 'אף', פי' אפילו מי שמאמין שהכל מהקב"ה, אבל חושב שאף הוא מסייע בדבר, הגם שאצל בן נח לא נאסר שיתוף, אבל ביני וביניכם עומד ומפריע גם מחשבת שיתוף.

ליכות ולרפ"ש י.ע.ב.י.

תנאי כפול. איתא בתוספתא (קידושין פ"ג ה"ב), האומר לאשה 'הרי את מקודשת לי על מנת שאדבר עליך לשלטון, ואעשה עמך כפועל', ונתן לה שוה פרוטה הרי זו מקודשת מיד, אפילו אם לא נתקיים התנאי, דכיון שלא כפליה לתנאי, תנאו בטל, עד שיכפול לתנאו ויאמר 'אם לא דברתי ולא עשיתי לא תהא מקודשת'. וחכמים אומרים אם נתקיים התנאי מקודשת, ואם לאו אינה מקודשת, דסוברים דלא בעינן שיכפול תנאו, (כן פירש הרשב"א גיטין עה. ולא כמו שפירש הרא"ש גיטין פ"ג סימן ל').

ליכות ה.ב.ש. להצלחה בכ"ע

דבש בקטורת פוסל הקטורת, או דזה לאו בעלמא. בפשטות מלשון 'ואם נתן בה דבש פסלה' משמע דהקטרת בעצמה נפסלה. וכן מוכיח הגר"י ענגיל (ציונים לתורה כלל מ') מהא דכתב הרמב"ם (פכ"ט מהלכות שבת ה"ד) וז"ל: אין מקדשין אלא על היין הראוי לנסך על גבי המזבח, לפיכך אם נתערב בו דבש או שאור אפילו כטיפת החרדל בחבית גדולה אין מקדשין עליו, עכ"ל. דחזינן דסובר דעצם היין נפסלה כיון שנתערב בה דבש, דאם אמרינן דאין הדבש פוסל עצם היין, רק דאיכא איסור להקטירו, לא היה נפסל היין לקידוש, כיון שהיין בעצמו כשר הוא, והכא נמי בקטרת גוף הקטרת נפסלה.

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

בצעירותו למחרת עלותו לכס הרבנות באחת מעירות רוסיה, באה לפניו שאלה חמורה שהיתה למעשה ההוראה הראשונה שנזקק לה כרב, [כשפנה להוראה והוא עול לימים, כבר יצא שמעו כלמדן מופלג, שלש שנים עשה במחיצתו של חמיו הגר"י ירושלימסקי אב"ד איהומן חתנו של הריב"ז מצפת, ונודע כידען ובקי באיסור והיתור], משום מה התקשה מרן זצ"ל להשיב על השאלה מיד, לא חסרו לו נוסחאות שבעזרתן יכול היה לטשטש עובדה זו, ובנקל יכול היה לדחות את הכרעתו עד לאחר העיון, על הכף היתה מוטלת תדמיתו כרב וכמנהיג, אמינותו כמורה הוראה ושמו כגדול בתורה, ואולם משקלה של האמת המזוקקת הכריע את הכף והוא ענה בפשטות 'איני יודע'.

ואכן דווקא עמדותיו חסרות הפניות שהיו לשם דבר, דבריו הכנים והנוקבים, ומעל הכל אותה תחושה שעורר בלב שומעיו כי האמת הברורה מדברת מתוך לבו, גרמו לו לשאת חן בעיני כל אלה שבהם ברע, הוא עורר הערכה והערצה עמוקה בלב כל מי שנפגש עמו, וגם אלו שמהם לא חסך שבט מוסרו, נקשרו אלו בעבותות אהבה, בכוח האמת זכה להשפיע על אחרים, אפילו לצוררי רוסיה העריצים נהג לומר את האמת הטהורה, והדברים שיצאו מבר לבבו ללא סטיה ומורא נכנסו אף ללבו המאובן של קלגסים ושונאי ישראל.

וכתב הרי"ף (גיטין לז:), וז"ל: והלכתא כרבנן דפליגי על ר' מאיר, ואע"ג דקיימא לן שבעינן תנאי כפול, הני מילי בתנאי 'אם תשמישי' ואם לא תשמישי, כענין שנאמר 'אם יעברו בני גד' ואם לא יעברו, אבל ב'על מנת' לא, דקיימא לן כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי, עכ"ל. וכן נקט הרמב"ם (אישות פ"ו ה"ז), וז"ל: וכל האומר על מנת כאומר מעכשיו, ואינו צריך לכפול התנאי, ולא להקדימו למעשה, עכ"ל. ורק בהתנה בלשון 'אם', הוצרך (שם ה"ב) ארבעה דברים בתנאי.

ולכאורה בהתנה בלשון 'אם', ליכא חילוק בין ר' מאיר ובין חכמים, דב'אם'

לכו"ע בעינן תנאי כפול. אבל החזון יחזקאל כתב דא"נ דלכו"ע בעינן תנאי כפול, אבל יש חילוק ביסוד ובטעם הדבר.

וז"ל (מילואים למסכת קידושין): הנה יש חילוק בעיקר היסוד של תנאי כפול בין שיטת ר' מאיר שסובר שבעינן תנאי כפול בין בהתנה בלשון 'אם', ובין בהתנה בלשון 'על מנת', ובין שיטת הרמב"ם שנקט כחכמים שבהתנה בלשון 'על מנת' אין צריך לכפול את תנאו, ובעינן תנאי כפול אלא בהתנה בלשון 'אם'. דשיטת חכמים הוא, דהא דבעינן תנאי כפול בהתנה בלשון 'אם', הוא מדיני התנאים, כמו ה'ן קודם ללאו', ומעשה קודם לתנאי, אבל לא משום שמכלל לאו אי אתה שומע הן, ומכלל הן אי אתה שומע לאו. דאי מהאי טעמא, א"כ אין חילוק בין התנה בלשון 'אם', ובין התנה בלשון 'על מנת', ובשני האופנים היה צריך לכפול את תנאו. שהרי באמר 'הרי את מקודשת לי על מנת שתתני לי מאתים זוז', אין בלשון זה דאם לא תתן לא תהא מקודשת. אלא על כרחך לדידיה כ"מ דלית ביה משום תנאי, שמעינן שפיר מכלל לאו הן, ומכלל הן אתה שומע לאו. אבל ר' מאיר דבעי תנאי כפול בכ"מ, לדידיה הכפילא אינו ענין של תנאי, אלא משום שמכלל לאו אי אתה שומע הן, ומכלל הן אי אתה שומע לאו, ואי לא כפליה לתנאיה אין כאן דיבור שלם שמקפיד בקפידא מוחלטת שהמעשה לא יתקיים אלא בכהאי גוונא, עכ"ל. והנה התוס' (קידושין סב. ד"ה בשלמא) הקשו, וז"ל: קשה דהא כל תנאי מבני גד ומבני ראובן גמרינן, וא"כ בעינן הן קודם ללאו, ואילו גבי סוטה הוה לאו קודם להן, דהא 'אם לא שכב' כתיב ברישא, עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דדיני תנאים בעינן רק במעשה שבין שני צדדים, כמו בבני גד ובני ראובן, אבל בשבועת סוטה לא בעינן כלל לדיני תנאים, כיון דאין זה מעשה שבין שני צדדים, ולכן לא בעינן הן קודם ללאו. והא דבעינן לר' מאיר בסוטה תנאי כפול, אין זה מדיני תנאים, אלא משום שמכלל לאו אי אתה שומע הן, ומכלל הן אי אתה שומע לאו.

וז"ל החזון יחזקאל: ולפי האמור נחא, די שומר שבשבעות סוטה לא בעינן כלל דיני תנאי, דכי בעינן דיני תנאי אלא במעשה שבין שני צדדים, דומיא דמעשה דבני גד ובני ראובן. אך שאני הא דבעינן לר' מאיר כפילא בתנאי, דזה אינו מדיני תנאי, אלא משום שמכלל לאו אי אתה שומע הן, ומכלל הן אי אתה שומע לאו, ומהאי טעמא בעינן שפיר כפילא גם בשבועת סוטה, דמכלל 'אם לא שכב איש אותך, ואם לא שטית טומאה תחת אישך הנקי', אי אתה שומע 'ואם את שטית חנקי'. והתוס' לשיטתייהו שסבירי להו שבכל מעשה אפילו אם אינו מעשה שבין שני הצדדים בעינן כל דיני תנאי, (כמבואר בדבריהם בבני גד ובני ראובן).

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

רק שנה אחת עברה משנעשה אדמו"ר, ובא עליו אסון לפתע פתאום, רעייתו הנאמנה האשה הצדקנית הצנועה והישרה מרת חנה דבורה נפטרה עליו בשנת תר"ג, והוא התאבל עליה מאד, מספרים כשנפטרה, שאלוהו כיצד לנהוג בה בקבורתה, כי היתה מפורסמת בצדקותה, השיב כי לא ישנו מכפי הנהוג בשאר נשים, ובשעת סתימת הגולל בבקשו ממנה מחילה, לחש לה: 'חצי עולם הבא שלי אני נותן לך, כי מידך לי כל תורת'.

לאחר שנפטרה אשתו, נפסק המקור של הכנסתו, שפירנסתו ממסחרה בחנות הבגדים הישנים, פדיונות לא קיבל, ורצו חסידים לתמוך בו ביד רחבה, אולם הוא לא קבל, ורק הסכים שאחד מחסידיו ימשיך לסחור בחנות אשתו המנוחה, ושיתן לו רק כדי ספוק צרכיו, וצרכיו היו מועטים מאד כידוע, סעודה אחת ליום בערב אחרי שסיים את מסכת היום, והיא כוס תה ולחם, או מעט תבשיל גריסים, ובר"ח היה טועם גם דג מלוח לכבוד היום, ולא נהנה אלא מסעודת מצוה.

פעם בחוה"מ סוכות שלח לבית המדרש לשאול מי סיים מסכת, ונמצא אברך אחד שהודיע שהוא סיים מסכת סוכה, הזמינו רבי צדוק, ושאלו כמה פעמים נזכר במסכת שהסוכה פסול, ולא ידע. אמר לו רבי צדוק: 'א"כ איך אפשר ליהנות מסעודת הסיום שלך, אצטרך איפוא בעצמי לעשות סיום'.

אחד מחסידיו התאונן לפניו על חתנו האברך שאינו מתמיד בלימודו, ואין רואים אצלו חשק ללימוד כראוי, כאשר ראה רבי צדוק את האברך עומד בשורת החסידים המחכים לו, קרא אליו ואמר לו: 'מה זה שחותנך התאונן לפני עליך שאין לך חשק ללימוד?' כשב האברך פניו בקרקע, הודה ואמר: כן הוא הדבר, ולכן באתי לבקש עצה מה לעשות שהחשק ללימוד ניטל ממני. יש לי עצה בשבילך אמר לו רבי צדוק: 'תלמוד בזוהר פ' יתרו שנאמר שם 'זכאה חלקיה דבר נש דאשתדל באורייתא' (-אשרי חלקו של האיש שעוסק בתורה), וזה יתן לך חשק ללימוד.

כאשר באו אליו אברכים אשר ירדו מעל שלחן חותניהם לשאול בעצתו במה יעסקו ויתפרנסו, היה מיעץ להם שיהיו 'מלמדים', והטעם שאמר לכל אחד היה: 'ע"י המלומדות גם תלמד תורה וגם תתפרנס'.

אבל לפי כלל זה דאם אין זה מעשה שבין שני צדדים לא בעינן דיני תנאים, א"כ קשה דהלא נזירות שאינו מעשה שבין שני צדדים, ואפ"ה אמרינן (נזיר יא.) בזה 'כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל'.

ותירץ החזון יחזקאל, דהטעם שמתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל, אינו כמו שאר דיני תנאים דהיינו משום דלא הוה דומיא דבני גד ובני ראובן, אלא זה דין מיוחד דילפינן מ'שומר ושמעת', דאי אפשר לעשות תנאים נגד מה שכתוב בתורה, ולכן אמרינן כלל זה גם בבני גד.

וז"ל: באמת מוכח שיש סוברים דהא שמתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל, אינו משום דלא הוה דומיא דתנאי בני גד ובני ראובן, (ולא כדברי התוס' כתובות נו.). דהלא הרמב"ם (אישות פ"ו ה"ד) לא חשיב אלא ארבעה דברים מתנאי בני גד ובני ראובן, ולא כלל בתוכם 'מתנה על מה שכתוב בתורה'. ועוד הלא הרי"ף סובר שדיני התנאים אינם אלא בגיטין וקידושין בלבד (ע"ש בהלכה י"ד במגיד משנה), ובפרק הזהב העלה בנמוקי יוסף אליביה באומר 'ע"מ שאין לך עלי אונאה', אם לא ידע דמחיל, ולא מהני מטעם מחילה, דגם מטעם התנאי לא מהני, שהרי מתנה לעקור דבר מן התורה, ולא כל הימנו. [הרי דהכלל של 'מתנה על מה שכתוב בתורה' אינו משום דלא הוה דומיא דבני גד ובני ראובן].

אלא יש לומר שהדין ש'מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל', אנו ילפינו מהא דאיתא בירושלמי (נזיר פ"ב ה"ד) דכתיב 'שומר ושמעת', דאם מתנה על מה שכתוב בתורה, אומרים לו 'שומר ושמעת' מה שכתוב בתורה.

לזכות מ.מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשיו ידיו, ושמידה עליונה

ששת ימים תעשה מלאכה. כאן מרומז ענין הבירורים מניצוצות הקדושה שנפלו בתוך הקליפות, שיש ניצוצות הקדושה שנתברר בתוך התפילה, ויש בכח התורה, שבעצם הלימוד התורה מבררת את ניצוצות הקדושה, וכן יש ניצוצות הקדושה בתוך הדומם הצומח החי המדבר. דהנה אמרו חז"ל (כתובות יא.) דלעתיד לבוא תוציא הארץ גלוסקאות יפות, שלא יהיו צריכים אז לטרוח בכמה מיני מלאכות חרישה זריעה וקצירה וכו' עד שהמאכל נתקן, אבל עכשיו אנו צריכים לחרוש לזרוע ולהוציא התבן והקש שהם הקליפות מן החטים, וזהו הבירורים מן השבעה מלכים שנשברו שזהו נקרא שבירת הכלים, ואנו צריכים לעשות הרבה מלאכות כדי לתקן המאכל, ובכן יש מצות מעשיות שיש בשעת זריעה, כגון 'לא תזרע כלאים', ו'לא תחרוש שור וחמור יחדיו', ובהם אנו מבררים הקליפות וניצוצות הקדושה. אבל בעת ביאת משיח, כבר התבררו כל הבירורים, ואז לא יהיו צריכים לכל עבודות הללו, ולכך עתידה הארץ להוציא גלוסקאות, וא"כ כל המלאכות יהיו עד זמן ביאת הגואל, וזהו מכח כל הבירורים של ניצוצות הקדושה שישנם בקליפה. וזהו מה שאומר הפסוק 'ששת ימים תעשה מלאכה', שזהו מרומז על ששת אלפי שנים לפני ביאת המשיח, שכל הבירורים והקליפות יתבררו, ו'ביום השביעי' שהוא בזמן ביאת המשיח שכבר התבררו כל ניצוצות הקדושה מן הקליפות, אז יהיה לכם 'קדש שבת שבתון לה'.